

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 358/2018-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. októbra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Slovenská autobusová doprava Zvolen, a. s., Balkán 53, Zvolen, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Tomáš Suchý, spol. s r. o., Horná 13, Banská Bystrica, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Tomáš Suchý, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 5 S 318/2015-55 z 26. januára 2016 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžf 96/2016 z 22. mája 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Slovenská autobusová doprava Zvolen, a. s. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. októbra 2018 doručená sťažnosť, podaná na poštovú prepravu 27. septembra 2018, obchodnej

spoločnosti Slovenská autobusová doprava Zvolen, a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 S 318/2015-55 z 26. januára 2016 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Sžf 96/2016 z 22. mája 2018 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že najvyšší súd napadnutým uznesením potvrdil na základe odvolania sťažovateľky uznesenie krajského súdu, ktorým bolo zastavené konanie o správnej žalobe sťažovateľky o preskúmanie zákonnosti správy o zistení nezrovnalostí č. N 21500965/S02 v spojení so žiadosťou o vrátenie finančných prostriedkov č. 27110230532/Z04 zo 14. októbra 2015 vydanými Implementačnou agentúrou Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky. Dôvodom zastavenia konania bol najvyšším súdom одобrený záver krajského súdu o tom, že označená správa a žiadosť nie sú spôsobilým predmetom súdneho prieskumu vzhľadom na ich predbežný charakter.

3. Sťažovateľka v podstatnej časti svojej sťažnostnej argumentácie namieta porušenie ňou označených základných a iných práv uznesením krajského súdu z 26. januára 2016 (ktoré v petite chybné označuje nesprávnou spisovou značkou ako „5S/15/2015-55“) aj uznesením najvyššieho súdu tým, že oba súdy dospeli k nesprávnym záverom pri vyhodnotení spôsobilosti označenej správy a žiadosti ako predmetu prieskumu v správnom súdnictve, a ústavnému súdu navrhuje, aby o jej sťažnosti rozhodol týmto nálehom:

„Uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 26.01.2016, č. k. 5S/15/2015-55, a Uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 22.05.2018, sp. zn. 1Sžf/96/2016, bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Ústavný súd Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 26.01.2016, č. k. 5S/15/2015-55, a Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 22.05.2018, sp. zn. 1Sžf/96/2016 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu SR a Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie, aby v nej znovu konali a rozhodli.

Najvyšší súd SR je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania na účet právneho zástupcu sťažovateľa... do 15 dní od doručenia tohto nálezu.“

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa

namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

7. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

K namietanému porušeniu základných a iných práv uznesením krajského súdu

8. Ústavný súd vo svojej judikatúre stabilne uvádza, že jeho právomoc poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sa riadi princípom subsidiarity a je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy, ktoré sú povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto právomoc ústavného súdu nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

9. Ústavný súd konštatuje, že prieskum uznesenia krajského súdu bol na základe riadneho opravného prostriedku v právomoci najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho, čo vylučuje právomoc ústavného súdu na preskúmanie napadnutého uznesenia krajského súdu, preto ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej proti uzneseniu krajského súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

10. Ústavný súd zdôrazňuje, že jeho judikatúra v otázke posudzovania náležitostí sťažnosti sa postupne sprísňuje. Preto vzhľadom na formuláciu petitu sťažnosti sťažovateľky, zastúpenej kvalifikovaným advokátom (v petite sťažnosti je nesprávne označená spisová značka uznesenia krajského súdu), by bol v danom prípade naplnený aj dôvod na odmietnutie sťažnosti v tejto časti pre nesplnenie predpísaných náležitostí.

K namietanému porušeniu základných a iných práv uznesením najvyššieho súdu

11. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

12. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

13. Ústavný súd zvyrazňuje, že súčasťou práva na spravodlivé konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva.

14. Vo vzťahu k záverom v napadnutom uznesení najvyššieho súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľky nevyhodnotil ako spôsobilú spochybníť ich ústavnú

udržateľnosť a nezistil, že by posudzované rozhodnutie bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené, a tým mohlo zakladať dôvod na zásah ústavného súdu v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy.

15. Ústavný súd v celom rozsahu odkazuje na podrobné a vyčerpávajúce odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu, v ktorom sa najvyšší súd dostatočne vysporiadal so sťažovateľkou nastolenými odvolacími argumentmi, v podstate sa zhodujúcimi s jeho sťažnostnou argumentáciou, keď uviedol:

„8. Najvyšší súd... dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože na súdny prieskum napadnutých úradných listov chýba správnym súdom právomoc...

11. Najvyšší súd vo svojej rozhodovacej činnosti už v minulosti riešil otázku právomoci správneho súdu vykonať súdny prieskum napadnutých správnych aktov (správy a žiadosti podľa zákona č. 528/2008 Z. z.), pričom postoj súdu k tejto otázke nebol úplne jednoznačný, keďže sa vyskytlo i rozhodnutie podporujúce názor žalobcu o prípustnosti súdneho preskúmania takýchto správnych aktov (sp. zn. 5Sžf/26/2014 zo dňa 28.04.2016). Na toto rozhodnutie upozorňuje i žalobca. Je však treba povedať, že ide o rozhodnutie ojedinelé, ktoré je skôr výnimkou z ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu. V aktuálnej rozhodovacej činnosti tohto súdu sa nevyskytujú názory, ktoré by sa nezhodovali s právnymi závermi vyslovenými k tejto otázke v napr. v uznesení zo dňa 08. júna 2016 sp. zn. 4Sžf/56/2015 v obdobnej veci:...

12. Na uvedené právne závery nadviazal Najvyšší súd i napr. v uznesení sp. zn. 1Sžf/87/2015 zo dňa 14.02.2017...

13. K podobným záverom dospeli senáty Najvyššieho súdu (napr. v rozhodnutiach sp. zn. 6Sžfk/26/2017, 3Sžfk/12/2016, 1Sžfk/48/2017) i v procesnom prostredí Správneho súdneho poriadku (zákon č. 162/2015 Z.z.), ktorý s účinnosťou od 01.07.2016 nahradil O.s.p. v časti týkajúcej sa správneho súdnictva, pričom rovnako ako O.s.p. stanovuje neprípustnosť súdneho preskúmania rozhodnutí predbežnej povahy, ktoré nemôžu mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konania (§ 7 ods. 1 písm. e/ Správneho súdneho poriadku).

14. Konajúci senát sa stotožňuje s vyššie citovanými právnymi názormi Najvyššieho súdu, pričom poukazuje na nutnosť dodržiavania zásady právnej istoty (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky), t.j. že v obdobných veciach je možné sa od predchádzajúceho rozhodnutia Najvyššieho súdu meritórne odchýliť iba vtedy, ak sa podstatne zmenili skutkové okolnosti a právny základ pre vyhlásenie súdneho rozhodnutia. Navyše s princípom právnej istoty je tesne spojená kontinuita právnych názorov súdov na riešenie obdobných vecí...

15. Keďže žalobca bol postupom, ktorý stanovuje zákon č. 528/2008 Z. z. pre prípad zistenia nezrovnalosti, zatiaľ len vyzvaný na vrátenie finančných prostriedkov z fondov Európskej únie, nedošlo ešte k uplatneniu rozhodovacích právomocí riadiaceho orgánu a k autoritatívnemu zásahu do právnej sféry žalobcu záväzným uložením právnej povinnosti, proti ktorej by nebolo možné použiť riadne opravné prostriedky.

16. Ani skutočnosť, že neuhradením sumy uvedenej vo výzve hrozí sťažovateľovi jej navýšenie v prípadnom budúcom konaní na 1,5 násobok, nemení nič na prevažne informatívnej povahe Správy a Žiadosti, ktorými bol žalobca vyzvaný na vrátenie finančných prostriedkov. Výzva na ich zaplatenie je totiž povinným štádiom riešenia nezrovnalosti v súvislosti s čerpaním finančného príspevku, bez ktorého nie je možné pristúpiť v zmysle zákona č. 528/2008 Z. z. k uplatneniu rozhodovacích kompetencií riadiaceho orgánu v správnom konaní začatom podľa § 27a ods. 5 tohto zákona, v ktorom (za predpokladu, že k nemu dôjde) bude môcť žalobca uplatniť všetky procesné práva účastníka konania, vrátane administratívnych opravných prostriedkov. Ak bude výsledkom tohto konania právoplatné rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktoré bude žalobca považovať za nezákonné, bude oprávnený podrobiť toto rozhodnutie súdnemu preskúmaniu správnym súdom, ktorý na podklade jeho žalobných námietok preskúma zákonnosť procesu verejného obstarávania, v ktorom podľa doterajších tvrdení žalovaných došlo k vzniku nezrovnalosti.

17. Z uvedených dôvodov nemožno námietky žalobcu uvedené v odvolaní považovať za dôvodné a preto nepochybil krajský súd, keď konanie vo veci zastavil. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd a preto uznesenie krajského súdu ako vecne správne podľa § 219 O.s.p. potvrdil...“

16. Keďže ústavný súd nezistil možnosť porušenia sťažovateľkou označených práv uznesením najvyššieho súdu, odmietol jej sťažnosť v tejto časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

17. Vzhľadom na to, že sťažnosť ako celok bola odmietnutá, bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky formulovanými v petite jej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. októbra 2018